

شرح خدمات تهیه طرح‌های جنگل‌کاری اقتصادی ذخیره‌گاه و زراعت چوب

تدوین: معاونت امور جنگل، مرکز جنگل‌های خارج از شمال
سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

www.ketab.ir

- عنوان و نام پدیدآور : شرح خدمات تهیه طرح‌های جنگل‌کاری اقتصادی، ذخیره‌گاه و زراعت چوب / تدوین معاونت امور جنگل، مرکز جنگل‌های خارج از شمال، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور. تهران: عصر نوین، ۱۴۰۰.
- مشخصات نشر : ۵۴ص: (نمودار(رنگی)).
- مشخصات ظاهری : ۶۳-۷-۶۲۹۴-۷۲۲۲-۶۲۲-۹۷۸
- شابک : فیپا
- وضعیت فهرست نویسی : جنگل و جنگل‌داری -- ایران
- موضوع : Forests and forestry -- Iran
- چوب -- ایران
- Wood -- Iran
- سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور. مرکز جنگل‌های خارج از شمال
- شناسه افزوده : SD۲۲۷
- رده بندی کنگره : ۶۳۴/۹۰۹۵۵
- رده بندی دیویی : ۸۷۳۷۷۲۳
- شماره کتابشناسی ملی :

www.ketab.ir

گرافیک : مسعود آقارفعی

چاپ : اول / سال ۱۴۰۰

تیراژ : ۳۰۰۰ نسخه

ناشر : عصرنوین

چاپ و صحافی : پروانه

« تمامی حقوق این اثر متعلق به ناشر و مولف می‌باشد »

آدرس: میدان ولیعصر، بلوارکشاورز، خیابان فلسطین، کوچه حجت دوست

تلفن: ۸۸۹۹۰۰۹۱-۳

بن بست ضیائی، پلاک ۱ واحد ۱

www.asrenovinbook.ir

info@asrenovinbook.ir

۸..... سخن نخست

ابلاغیه - بخشنامه نحوه عملیات جنگلکاری و توسعه جنگل با

مشارکت جوامع محلی ذیحق در سال ۱۳۹۴ ۹

شرح خدمات تهیه طرح جنگلکاری اقتصادی با مشارکت مردم

فصل ۱- مقدمه، ضرورت و اهداف اجرایی طرح ۱۲

فصل ۲- مطالعات پایه طرح (رویشگاهی، اقلیمی، پوشش گیاهی) ۱۲

فصل ۳- انتخاب گونه‌های اقتصادی چندمنظوره، طراحی کاشت و نحوه اجرای

سامانه‌های آبگیر ۱۲

فصل ۴- تعیین شرایط قانونی و ضوابط مشارکت در اجرای طرح ۱۲

فصل ۵- تهیه و تدوین برنامه‌های زمانی و مکانی عملیات اجرایی کاشت و

مراقبت از طرح ۱۳

فصل ۶- بیان و توجیه اقتصادی طرح در دوره ده ساله ۱۳

فصل ۷- ارزیابی و پایش طرح ۱۳

ابلاغیه - ضوابط تعیین محدوده ذخیره‌گاه‌های جنگلی ۱۴

ضوابط تعیین محدوده استقرار گونه و مرز ذخیره‌گاه جنگلی

کلیات ۱۶

تعیین محدوده استقرار ۱۶

تعیین مرز ذخیره‌گاه ۱۶

الزامات ۱۷

طرح مدیریت ذخیره‌گاه ۱۸

راهنمای تهیه طرح مدیریت ذخیره‌گاه‌های جنگلی

پیشگفتار ۲۱

فصل اول: کلیات ۲۲

فصل دوم: موقعیت و وضعیت منطقه ۲۲

فصل سوم: مطالعات پایه ۲۲

فصل چهارم: بررسی مسائل اجتماعی و اقتصادی ۲۵

فصل پنجم: تلفیق و سنتز برنامه‌ریزی ۲۵

فصل ششم: شرح هزینه‌ها و برنامه زمانبندی طرح	۲۵
فصل هفتم: پایش و ارزیابی	۲۶

دستورالعمل اجرایی مدیریت ذخیره‌گاه‌های جنگلی

مقدمه	۲۸
تعاریف	۲۹
جایگاه قانونی ذخیره‌گاه	۳۲
اهداف مدیریت ذخیره‌گاه	۳۲
عوامل موثر در زون‌بندی ذخیره‌گاه	۳۳
انواع زون‌های ذخیره‌گاه	۳۳
فرایند شناسایی، تهیه و اجرای طرح مدیریت، پایش و نظارت ذخیره‌گاه‌های جنگلی	۳۴
توصیه‌های فنی	۳۷
سازمان کار و شرح وظایف	۴۱
ضمیمه	۴۲
منابع	۴۷
ابلاغیه - ابلاغ راهنمای اجرای طرح‌های زراعت چوب	۴۴
راهنمای اجرای طرح ملی زراعت چوب	
۱- تعریف زراعت چوب	۵۰
۲- اراضی موضوع این ابلاغیه	۵۰
۳- اراضی مستعد زراعت چوب	۵۰
۴- مبنای اجرای زراعت چوب	۵۰
۵- مبلغ پایه بهره مالکانه	۵۰
۶- مبنای قانونی قراردادهای زراعت چوب	۵۱
۷- فرایند انتخاب مجری	۵۱
۸- مدت قرارداد و طرح‌های زراعت چوب	۵۱
۹- کاشت، داشت، برداشت در عرصه‌های زراعت چوب	۵۱
۱۰- عرصه‌های واجد درختان سرپای دست کاشت صنوبر-توسکا-کاج و	۵۱
۱۱- نظارت و ارزیابی	۵۲

باتوجه به پراکنش جنگل‌های کشور در ۵ ناحیه ریشی شامل هیرکانی، زاگرس، ایران تورانی، خلیج عمانی و ارسباران و غنا وفون و فلورمنحصر بفرد این مناطق و همچنین کارکردهای اکولوژیکی و زیستی متعدد در این جنگل‌ها، ضرورت مستندسازی و ایجاد بانک اطلاعات طرح‌ها و پروژه‌های اجرائی و توجه بیشتر به مباحث آموزشی و ترویجی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. بر این اساس و در طی سال‌های گذشته، دستورالعمل‌ها، شرح خدمات و ضوابط فنی اجرایی متعددی به ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری خارج از شمال کشور به منظور تحقق اهداف سازمانی و در راستای موضوعات مرتبط با ۱- ارتقا حفاظت و اعمال مدیریت پایدار بر جنگل‌های کشور ۲- احیا و توسعه رویشگاه‌های جنگلی ۳- ارتقای مشارکت مردمی در روند تهیه و اجرای طرح‌های منابع طبیعی ۴- کاهش عوامل تخریب و فشار بر عرصه‌های جنگلی ارسال و ابلاغ شده است.

از همین روی، ۵ فقره دستورالعمل و شرح خدمات با عناوین:

- شرح خدمات تهیه طرح جنگلکاری اقتصادی با مشارکت مردم
- ضوابط تعیین محدوده استقرار گونه و مرز ذخیره‌گاه جنگلی
- دستورالعمل اجرایی مدیریت ذخیره‌گاه‌های جنگلی
- راهنمای تهیه طرح مدیریت ذخیره‌گاه‌های جنگلی

و راهنمای اجرای طرح ملی زراعت چوب که با همت کارشناسان محترم مرکز جنگل‌های خارج از شمال و اعضای محترم شورای عالی وقت سازمان در طی سال‌های ۹۴ لغایت ۹۸ تهیه و تدوین شده است، از بین اطلاعات و مستندات متعدد، انتخاب و به زیور نشر آراسته و جهت استفاده کارشناسان بخش اجرا و علاقمندان به منابع طبیعی و حوزه محیط زیست از نظر می‌گذرد. امید است با ارسال نقطه نظرات ارزشمند خود، این سازمان را در راستای اهداف و رسالت سازمانی خود یاری نمایید.

مسعود منصور

معاون وزیر و ریاست محترم

سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور